

УДК 343.9:343.37

В.В. КОСТЕНКО, Харківський національний університет внутрішніх справ

ДЕЯКІ АСПЕКТИ КРИМІНОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ПІДАКЦИЗНИХ ТОВАРІВ

Ключові слова: кримінологічна характеристика злочинів, незаконний обіг, підакцизні товари

Сучасна економічна злочинність має багато форм та проявів. Одним із злочинів, що посягає на економіку держави, а точніше на суспільні відносини у сфері державного регулювання оподаткування і формування прибуткової частини державного бюджету, та у деяких випадках на здоров'я людини, є незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів [1].

Статистичні показники динаміки цього злочину за роками надані в табл.

Зокрема, за джерелом [2] спостерігається тенденція до щорічного збільшення випадків цього виду злочину.

Таблиця – Статистичні показники динаміки економічної злочинності за роками

Рік	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Абсолютний показник	1211	1475	1321	1152	1462	1998	1936
Динаміка росту, %	0	21,80	9,08	-4,87	20,72	64,99	59,87

Питання кримінально-правової та кримінологічної характеристики незаконного обігу підакцизних товарів досліджувались російськими вченими М.А. Єрмоєнко, О.Е. Новак та іншими. В Україні дане питання у своїх наукових працях досліджували О.М. Готін, М.Н. Мінаєв, М. Шомін та інші.

Метою дослідження є урахування кримінологічної характеристики злочинів, пов'язаних з незаконним обігом підакцизних товарів, тому що серед учених немає єдності у підходах до виділення структурних компонентів. Окремі автори досліджують структуру цих злочинів лише з кримінально-правових позицій без урахування кримінологічних ознак. Такий підхід значно обмежує систему характеристики даного типу злочину, тим більше, що в кримінологічній характеристиці злочинів виявляються сталі статистичні закономірності, які мають важливе значення для запобігання незаконним діям.

Так, наше дослідження охоплювало вибірку зі 164 кримінальних справ у чотирьох об-

ластях України протягом 2002–2012 років. З нього випливає, що найбільш важливим є опис самого процесу фальсифікації підакцизних товарів та можливості збуту фальсифікованого товару. Зокрема, це стосується способу виготовлення обладнання для виготовлення фальсифікату. Так, за нашими даними використання цехів відбувається у 4,88 % (8 із 164 випадків); використання спеціального обладнання – у 100 %. При цьому під використанням обладнання розуміється використання спеціальних механізмів, технологій, завдяки яким скоюється злочинне діяння. Окремі приміщення задіюються у 51,22 %.

На думку Л.Б. Ільковець, підпільним цехом за ч.2 ст.204 КК слід вважати приміщення (або кілька приміщень) для виробництва підакцизних товарів, що за характеристикою відповідає цеху легально діючого підприємства. При цьому для визнання цеху підпільним не обов'язковим є його приховування в лісі, полі, на території приватної садиби тощо від

сторонніх осіб, у тому числі від правоохоронних органів. З тексту ч.2 ст.204 КК, випливає інше – термін «цех» у даній кримінально-правовій нормі є невіддільним від такої його характеристики, як підпільність, що наводить на думку на необов'язковість відповідності характеристик підпільного цеху ознакам цеху як організаційно та (або) технологічно відокремленого структурного підрозділу легально діючого підприємства. У даному разі акцент навряд чи варто робити на масовому виготовленні підакцизних товарів за допомогою обладнання і технологій, що використовуються для легального промислового виробництва таких товарів. Як слушно зауважує П.П. Андрушко, термін «цех» вжито у ст.204 КК не у його прямому, а у переносному, «жаргонному» значенні. Це певне місце, пристосоване та (або) обладнане для незаконного (нелегального, прихованого, конспіративного) виготовлення підакцизних товарів – окрема будівля, споруда різного призначення, приміщення або його частина, а також певне місце природного чи техногенного походження (галявина у лісі, печера, катакомба, непрацююча шахта, кар'єр, земляний тунель тощо). Розмір приміщення (будівлі, споруди), яке створюється (пристосовується) для незаконного виготовлення підакцизних товарів, його місцезнаходження, вид, технічні характеристики тощо, значення не мають. Під відкриттям підпільного цеху треба розуміти незаконне створення технологічного циклу виготовлення підакцизних товарів, що забезпечує переробку сировини в продукцію, готову для реалізації кінцевому споживачу. Такі ж роз'яснення щодо вжитого у ч.2 ст.204 КК словосполучення «шляхом відкриття підпільних цехів» наводяться у п.38 проекту постанови Пленуму ВСУ «Про деякі питання кваліфікації злочинів у сфері господарської діяльності» [3].

Деякі автори, вказуючи на труднощі кримінально-правової оцінки дій організаторів підпільних горілчаних виробництв з точки зору попереднього КК, на підтвердження своєї думки наводили наступний приклад із правозастосовчої практики. Такий собі І. налагодив

підпільне виробництво горілки, забезпечуючи його сировиною, обладнанням, тарою, робочою силою. Вироблена продукція, яка відповідала стандартам, реалізовувалась на підставі укладених договорів поставки. Документація, яка велась на даному нелегальному підприємстві, свідчила про те, що прибутку від своєї діяльності воно не отримувало. Варто погодитись із міркуваннями авторів про те, що у даній ситуації не підлягали застосуванню норми КК 1960 р. про відповідальність за випуск або реалізацію недоброякісної продукції (ст.147), ухилення від сплати податків (ст.148-2), виготовлення спиртних напоїв і торгівлю ними (ст.149). Водночас викликає заперечення те, яким чином обґрунтовувалась неможливість кваліфікації скоєного І. за ст.148-3 попереднього КК (назва статті – «Порушення порядку заняття підприємницькою діяльністю»): «...перелічені вище дії не підпадають під ознаки «підприємництва» (хоча б через те, що діяльність формально не спрямована на отримання прибутку)». Не встановлення правоохоронними органами мети отримання прибутку, не критичне сприйняття документації, з якої випливало, що діяльність підприємства є начебто безприбутковою, на мій погляд, зовсім не означає, що І. такої мети насправді не переслідував, що він займався своєрідним «благодійництвом» і ніяких доходів фактично не отримував. У даному прикладі вбачається не стільки вада чинного закону, скільки не зовсім вдале застосування його положень на практиці. Крім цього, діяльність І. з виробництва та реалізації алкоголю підлягала ліцензуванню. Єдиною причиною того, що стосовно І. ст.148-3 КК 1960 р. «не спрацьовувала», була відсутність в його поведінці адміністративної преюдиції [3]. Враховуючи, що підпільне виготовлення алкоголю заподіює державі значних збитків, а також те, що правоохоронцями щорічно викриваються сотні незаконних гуралень, МВС України пропонувало ще 1997 р. внести до КК такі зміни, які б дозволяли притягувати винних у «бутлегерстві» осіб відразу до кримінальної відповідальності без попереднього накладення адмі-

ністративного стягнення. Як бачимо, ця ідея знайшла втілення у ст.204 нового КК.

У ході проведення оперативно-профілактичного відпрацювання Миколаївської області правоохоронцями задокументовано злочинну діяльність подружжя, мешканців Жовтневого району, які облаштували підпільний цех з виробництва та фасування фальсифікованих алкогольних напоїв, а також налагодили потужну мережу постачання сировини та збуту готової продукції, у т.ч. за межами Миколаївської області. Як з'ясували співробітники відділу боротьби зі злочинами в базових галузях та сферах економіки, 42-річний чоловік та жінка виробляли дуже популярні серед населення товари – вино та горілку. Налагодивши нескладне виробництво у власному приватному домоволодінні, господарі самотужки виготовляли спиртні напої та розливали їх по пластикових пляшках. Зайве говорити про недотримання елементарних правил санітарії, якість води та про інші умови, необхідні для виготовлення відповідної продукції. Готову ж продукцію, переважно оптом, глава подружжя збував не тільки на ринках Миколаєва, але й замовникам в інших областях. Діяльність сімейної підпільної гуральні була активною, але недовгою. Під час проведення санкціонованого обшуку у правопорушників виявлено та вилучено сировину й готову продукцію в кількості понад п'яти тон, обладнання для виробництва та допоміжні матеріали на суму понад 100 тис. грн. Проводиться дослідження вилученої «продукції» та збираються матеріали щодо порушення кримінальної справи за ознаками частин 2, 3 ст.204 КК України («Незаконне виготовлення алкогольних напоїв з недоброякісної сировини (матеріалів), що становлять загрозу для життя і здоров'я людей, шляхом відкриття підпільних цехів або з використанням обладнання, що забезпечує масове виробництво таких товарів»). Покарання за такий злочин закон передбачає у вигляді накладання штрафних санкцій або позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років ув'язнення. Про це повідомляє СЗГ УМВС України в Миколаївській області [4].

Приклад стосовно незаконного виготовлення бензину: співробітники столичної податкової міліції виявили черговий підпільний цех з виготовлення «високоякісного бензину», що продається під виглядом марок А-95 і А-95 «Плюс». Як з'ясували під час перевірки, у великих резервуарах, розмішених на території однієї зі столичних автобаз, низькооктановий бензин шляхом змішування з бензолом та іншими добавками «перетворювали» на «високоякісний» продукт. Продавали таке паливо на трьох автозаправних станціях по ціні бензину, імпортованого з країн Євросоюзу. У «підприємців» було вилучено промислове обладнання, майже 180 т готової продукції та автоцистерна, на якій розвозився бензин, загальною вартістю більше двох мільйонів гривень [5].

Що до виробництва та технології, можемо говорити, що виробництво являє собою невід'ємну частину злочинів пов'язаних з незаконним обігом підакцизних товарів, відрізняються тільки способи виробництва, технологія виробництва, тому вони зустрічаються у 100 % досліджених злочинів.

Стосовно технологій, які використовуються злочинцями при незаконному виготовленні підакцизних товарів, можна дійти висновку, що злочинці є обізнаними у різних областях науки та техніки, а ті хто не розуміє технологію, але дуже хоче стати на злочинний шлях і заробити «брудних грошей» є глобальна комп'ютерна павутина Інтернет, де чітко описується технологія виробництва самогонного апарату. Приклад: самогонний апарат складається з наступних частин: ємність (бідон), дефлегматор, трубка відводу та кінцевий холодильник [6].

Вище наведено приклад простішого апарату, завдяки якому можна отримати чистий спирт у домашніх умовах. Завдяки ньому можна виготовити спиртовмісну речовину, яку потім збути за нижчою ціною, ніж офіційні виробники алкогольної продукції. Прикладом судової практики є кримінальна справа у відношенні В., який був затриманий співробітниками міліції саме в момент збуту підробле-

ної спиртовмісної продукції. В. пояснив, що горілку він виготовляв у себе вдома, після чого розливав по порожніх пляшках і збував по ціні 5 грн за 0,5 л. При обшуку помешкання громадянина В., був знайдений апарат для перегонки спирту [7].

Наявність співучасників – 3,05 %, 5 випадків із 164. Скоєння злочину групою осіб за попередньою змовою – 1,22 % (2 випадки з 164).

Із вивчених нами архівних кримінальних справ наявність співучасників прослідковувалась у 3,05 % кримінальних справ із 164. На нашу думку, такий відсоток співучасті обумовлений великою латентністю даного типу злочину. Обіг підакцизних товарів обумовлюється різноманітністю дій, які повинні бути виконані для досягнення злочинної мети. Тому одноособовість у вчиненні цих злочинних дій є дуже суперечливою. Також зазначимо, що фактично частина справ, які визначалися нами, що вчиненні одноособово, були пов'язані з придбанням незаконно виготовлених підакцизних товарів від невстановлених слідством осіб, відповідно можемо стверджувати, що для злочинів у сфері незаконного обігу підакцизних товарів характерне вчинення у співучасті.

Якщо вдаватися до аналізу складу груп вчинених за попередньою змовою групою осіб, то визначимо наступну закономірність: у більшості справ злочинці поєднують попарно свої зусилля – 64,4 %, не рідкісне явище вчинення цього злочину трьома особами (16,9 %), скоєння злочину чотирма (11,9 %), як правило, відображається на масштабах їх злочинної діяльності, що стає можливим завдяки активності і розподілу ролей учасників, наявність у складі групи п'яти осіб (6,8 %), нами спостерігалось при збуті незаконних підакцизних товарів.

Типовий портрет складу організованої злочинної групи розглянутого типу злочину має наступний вигляд: організатор (керує усіма справами), виготовлювачі й програмісти (відповідають за комп'ютери й справність обладнання), постачальник («дістає» сировину та потрібні інгредієнти та матеріали, якщо злочин пов'язаний з виробництвом), охоронці

(забезпечують охорону «цеху», спостерігається тільки у дуже великих об'ємах), збувальники (виходять на контакт із замовником та продають йому (їм) виготовлений товар). Ціна незаконно виготовлених підакцизних товарів значно нижча за «оригінал». Наведемо приклад латентної співучасті, яка зустрічається у більшості розглянутих нами кримінальних справ: Громадянин «Г», прибув на станцію метро А. о 18.00 год, де зустрівся з малознайомим йому громадянином, який не був встановлений у ході слідства. В ході зустрічі «Г» придбав у малознайомого йому чоловіка 10 пляшок спиртовмісної речовини, після чого за місцем свого мешкання збув 2 пляшки громадянину «Р» [8]. Виникає питання, чому не встановлена особа, яка займається збутом підакцизного товару?

Стосовно вуалювання незаконної діяльності (2,44 %, 4 випадки із 164.) можна навести такі приклади: Співробітниками міліції у Полтавській області, була заарештована громадянка З., яка будучи ФЛП, займалась законною торговою діяльністю, була власницею кіоску, де здійснювала торгівлю різноманітними товарами. Завдяки оперативним діям співробітників МВС, було встановлено, що громадянка З. окрім законної діяльності займалася і незаконною, а саме, реалізовувала «не якісну» горілку [9].

Збут фальсифікованої продукції та використання транспорту. Автотранспорт – 80,49 % (132 випадки з 164). При проведенні кримінологічного дослідження нами не були встановлені випадки використання морського та авіатранспорту. Залізничний транспорт – 2,44 %, 4 випадки із 164. Наявність каналів збуту – 44,51 %, 73 випадки із 164.

Співробітники СБУ спільно з МВС у Львівській області виявили та вилучили на території одного із гаражних кооперативів Львова понад 8540 пляшок підробленої горілки на суму понад 200 тис. грн.

Як повідомили у прес-службі СБУ у Львівській області, під час проведення експертизи вилученого сурогату встановлено, що контрафактний товар не відповідає вимогам якості

алкогольних напоїв, і він може бути шкідливим для життя і здоров'я громадян.

Вказана контрафактна продукція виготовлена із використанням етикеток одного із лікерогорілчаных підприємств Чернігівської області та підроблених марок акцизного збору [10].

У травні того ж року за матеріалами СБУ органами міліції порушено кримінальну справу за ознаками злочинів, передбачених ч.1 ст.204 Кримінального кодексу України – незаконне виготовлення, зберігання, збут, або транспортування з метою збуту підакцизних товарів, яке карається штрафом від п'ятисот до тисячі п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі до трьох років, з конфіскацією незаконно виготовленої продукції.

Виходячи з цього прикладу, можна зробити висновки, що можливо дана незаконна продукція виготовлялась на замовлення будь яким підприємством торгівлі, яке збувало її як «оригінальну» за ринковою ціною. Самі виробники «пальонки» могли збувати її у власному магазині, або торговому кіоску. Власники магазинів, та торгових точок, також могли бути потенційними покупцями, адже ціна незаконно виготовленої горілки значно нижча за виготовлену на офіційному підприємстві.

Досить цікаві результати ми отримали, дослідивши питання використання автомобілів при скоєнні злочинів пов'язаних з незаконним обігом підакцизних товарів. Поширення незаконно виготовлених підакцизних товарів з використанням транспортних засобів не рідкісне явище у слідчо-судовій практиці. Перевезення надає можливість швидше вчинити збут серед більшої кількості громадян або точок збуту, прискорює розповсюдження незаконних підакцизних товарів у різних, за територіальним розміщенням, місцях продажу. Отже, 80,49 % особи користувалися автомобілями власними, знайомих, послугами таксі з метою збуту підробок. Так, за один день подружжя Р. на приватному автомобілі, з 8 до 15 години, вчинили десять фактів збуту у магазинах восьми населених пунктів Київської області, на наступний день – одинадцять фак-

тів успішного збуту підробленої алкогольної продукції, а в цілому їх злочинна діяльність складалася з 26 фактів збуту незаконно виготовленої алкогольної продукції [11].

19,51 % осіб збували незаконні підакцизні товари без використання авто, але зауважимо, що серед цього відсотку частина осіб при збуті «пальонки» все ж користується громадським транспортом. Це надає нам можливість стверджувати, що більшість збувачів намагаються діяти подалі, з метою конспірації, від місця проживання.

Щодо наявності обтяжуючих обставин, то скоєння злочину повторно та рецидив злочину становить 3,05 %, 5 злочинів із 164. Щодо наявності пом'якшуючих обставин, то явка з повинною, дійове каяття, активна участь у розкритті злочину – 96,34 % (158 злочинів із 164). Добровільне відшкодування завданих збитків становить 47,56 % (78 злочинів із 164).

При вивченні кримінальних справ пов'язаних з незаконним обігом підакцизних товарів, у 96,34 % спостерігалась наявність пом'якшуючих винуватих обставин, а саме щире каяття. Прикладом виступає кримінальна справа, в якій громадянка «А», була притягнута до відповідальності за незаконне зберігання з метою збуту підакцизних товарів, а у конкретному випадку, спиртовмісної речовини. Згідно вироку, громадянка «А» щиро розкаювалась у скоєному злочині і на цій підставі суд признав щире каяття, як пом'якшуючу винуватих обставину [12].

За видами покарання встановлено: штраф – 62,80 % (103 злочини із 164); виправні роботи – не встановлено жодного випадку; обмеження волі – 37,20 % (61 злочин із 164); позбавлення волі – не встановлено жодного випадку; позбавлення права займати певну посаду, або займатися певною діяльністю – даний вид покарання встановлювався у 100 % вироків як додатковий вид покарання.

Наведемо приклад та аналіз кримінальної відповідальності у вигляді штрафу. З травня 2010 р. у с. Рахни Лісові Шаргородського району, у невідомої слідством особи навмисно, незаконно купила спирт в кількості 4500 см³, який перевезла в своє господарство

де шляхом розбавлення водою навмисно, незаконно виготовляла водно-спиртову суміш, яку в подальшому навмисно, незаконно зберігала по місцю свого проживання як для власних потреб так і з метою збуту по ціні 10 та 12 грн за 500 см³.

Призначаючи покарання за вчинене, суд враховує тяжкість вчиненого злочину, особу винної та обставини, що пом'якшують покарання, а саме, що вона вперше вчинила злочин, щиро кається у вчиненому, винність визнала, сприяла розкриттю злочину, є вдовою, проживає самотньо, за віком є пенсіонеркою, однак пенсії не отримує, підсобного господарства не має.

Обставини, що обтяжують покарання підсудної не встановлено.

В. визнати винною за ч.1 ст.204 КК України, застосувати ст.69 КК України і призначити покарання у виді штрафу в прибуток держави в сумі 4000 (чотири тисячі) грн з конфіскацією незаконно виготовленої продукції [13].

Аналізуючи даний приклад, можна прийти до висновку, що встановлене покарання у вигляді штрафу більше ніж у 1000 разів перевищує ціну, за якою збувалася незаконно виготовлена підакцизна продукція. Чому законодавець встановив саме такий розмір штрафу? Для відповіді на це питання треба брати за основу збитки, які понесла держава у цьому конкретному випадку.

Наступним видом покарання є обмеження волі, з наступним прикладом. У лютому 2011 р. А. придбала на «Коржівському» ринку в м. Щорс 2 л спирту і не являючись суб'єктом підприємницької діяльності та не маючи спеціального дозволу (ліцензії) на право роздрібно-торгівлі алкогольними напоями, за місцем свого проживання, займалася незаконним виготовленням та збутом алкогольних напоїв з недоброякісної сировини (матеріалів), що становлять загрозу для людей та незаконно зберігала їх з метою збуту.

Вирішуючи питання про призначення покарання А. суд, у відповідності до ст.65 КК України, враховує ступінь тяжкості вчинених

злочинів, які відповідно до ст.12 КК України відносяться до категорії невеликої тяжкості та тяжких, сукупність обставин справи, особу винної, яка раніше судима, позитивно характеризується за місцем проживання.

Обтяжуючою покарання обставиною є рецидив злочинів. Обставинами, що пом'якшують покарання підсудної суд визнає визнання вини, активне сприяння у розкритті злочинів та її щире каяття у скоєному.

Дані про особу підсудної та наявність пом'якшуючих обставин дають суду підстави призначити 3. основне покарання за ч.1 ст.204 КК України у виді обмеження волі та за ч.3 ст.204 КК України у виді позбавлення волі із застосуванням ст.69 КК України, тобто нижче від найнижчої межі.

При вирішенні питання про те, який із передбачених ст.70 КК України принципів необхідно застосовувати при призначенні 3. остаточного покарання за сукупністю злочинів, суд враховує обставини справи та особу підсудної і вважає за доцільне визначити остаточне покарання шляхом поглинення менш суворого покарання більш суворим.

Разом із тим, враховуючи особу підсудної, пом'якшуючої покарання обставини визнання вини, активне сприяння у розкритті злочинів та її щире каяття у скоєному, суд приходиться до висновку про те, що її виправлення і перевиховання можливе без ізоляції від суспільства, а тому буде доцільно звільнити підсудну від відбування призначеного покарання з випробуванням на підставі ст.75 КК України з покладенням на неї обов'язків, передбачених ст.76 КК України, не виїжджати за межі України на постійне місце проживання без дозволу органу кримінально-виконавчої системи, повідомляти кримінально-виконавчу інспекцію про зміну місця проживання або роботи та періодично з'являтися для реєстрації в кримінально-виконавчій інспекції.

На думку суду, саме таке покарання буде достатнім для виправлення 3. і попередження нових злочинів [14].

При проведенні кримінологічного дослідження було встановлено, що подання згідно

статті 23-1, 23-2 КПК України виносилося у 100 % вироків.

На жаль окрема публікація не може повністю показати всі вагомні риси такого суспільно небезпечного явища, як незаконний обіг підакцизних товарів. Тому зміст цього злочинного посягання є предметом більш ґрунтовного наукового дослідження.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кримінальний кодекс України : наук.-практ. коментар. – Вид. 8, доповн. – Х. : Одісей, 2012. – 992 с.
2. Відомості про кількість зареєстрованих злочинів за ст.204 КК України / За даними УСІА ДІАЗ МВС України [Письмова відповідь на запит до Департаменту інформаційно-аналітичного забезпечення МВС].
3. Дудоров О. О. Злочини у сфері господарської діяльності: кримінально-правова характеристика / О. О. Дудоров. – К. : Юридична практика, 2003. – С. 239–240.
4. У власників підпільного цеху вилучили 5 тонн алкогольного фальсифікату [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [\[nikvesti.com/news/incidents/35347\]\(http://nikvesti.com/news/incidents/35347\).](http://

</div>
<div data-bbox=)

5. У Києві «накрили» ще один підпільний цех з виробництва підробленого бензину [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://p-p.com.ua/articles/25247>.

6. Блог про Львів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vorobus.com/2010/06/samogonnyj-aparat.html>.

7. Архівна справа № 4-28/2006 Полтавського міського суду м. Полтави

8. Кримінальна справа № 3254889 архіву Ленінського районного суду м. Харкова.

9. Архівна справа № 4-75/2006 Полтавського міського суду м. Полтави

10. Львівський портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lviv.proua.com/news/2012/05/31/171038.html>.

11. Архів Київського обласного суду за 1997 р. Кримінальна справа №2-76/2004.

12. Архівна справа № 456879 Московського районного суду м. Харкова.

13. Архівна справа № 1-43/2011 р. Тиврівського районного суду Вінницької області.

14. Архівна справа № 1-58/11 Щорського районного суду Чернігівської області.

Костенко В. В. Деякі аспекти кримінологічної характеристики злочинів, пов'язаних із незаконним обігом підакцизних товарів / В. В. Костенко // Форум права. – 2013. – № 1. – С. 492–498 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2013-1/13kvvopt.pdf>

Розглянуто деякі аспекти кримінологічної характеристики злочинів пов'язаних з незаконним обігом підакцизних товарів. Представлено основні дані проведеного кримінологічного дослідження. Наведено статистичні дані та динаміка росту досліджуваного злочину.

Костенко В.В. Некоторые аспекты криминологической характеристики преступлений, связанных с незаконным оборотом подакцизных товаров

Рассмотрены некоторые аспекты криминологической характеристики преступлений связанных с незаконным оборотом подакцизных товаров. Представлены основные данные проведенного криминологического исследования. Приведены статистические данные и динамика роста исследуемого преступления.

Kostenko V.V. Some Aspects of Criminological Characteristics of Crimes Associated to Trafficking of Excisable Goods

Some aspects of criminological characteristics of crimes related to illegal trafficking of excisable goods consider. The basic data conducted criminological research. These statistics and the growth dynamics of the investigated crime are made.